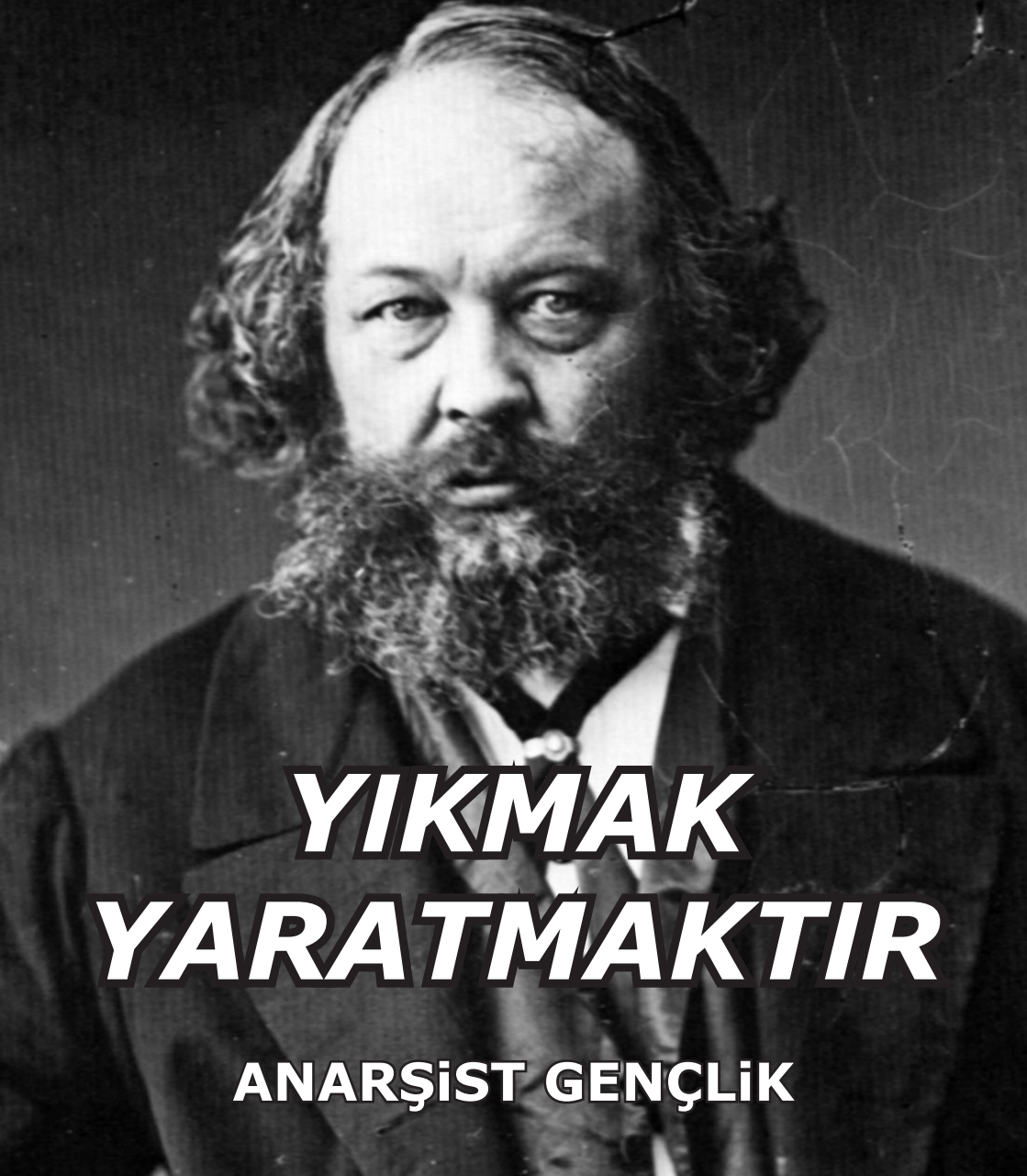

BAKUNIN

**YIKMAK
YARATMAKTIR**

ANARŞİST GENÇLİK

YIKMAK YARATMAKTIR

Almanya'da Gericilik Metnine Önsöz

Anarşizmin "kurucularından" olarak görülen, yaşamı ve düşünceleriyle devrimci siyaset içerisinde belki de en büyük tartışmalardan pek çoğunun tarafı olan Mikha-il Bakunin, hayatının sonuna dek barikatlar arkasında bir mücadele örgütleyen cesur bir devrimci olarak kaldı. Sonrasında Anarşizm, komünizm, mutualizm, bilimsel sosyalizm, kooperatifçilik, blankizm, sosyal demokrasi vb. gibi çeşitli isimler alacak olan büyük parantez olan "Sosyalizm" ortaya çıkmadan önce bile, bu dünyayı yı-kıp yeniden yaratmanın felsefesini yaratmaya çalışıyor-du Bakunin. Bakunin'in bu erken dönem eserleri çok kez eksik bir anlatımla yorumlanarak "anarşizm öncesi dö-nem" olarak yorumlandı.

Sam Dolgoff'un önemli derlemesinde sınıflandırdığı gibi "devrimci panslavizm" dönemi olarak adlandırılan ve kitap içerisinde sırasıyla "Almanya'da Gericilik", "1830 Polonya Ayaklanması'nın 17. Yıldönümü Üzeri-ne", "Slavlara Çağrı" yazılarını kapsayan işbu dönem, Bakunin'in devrimci anarşizm düşüncesinin tohumlarını barındıran ve adına anarşizm demese dahi, olan bite-ne anarşist bir gözle baktığı kavrayışını edindiği dönem olarak karşımıza çıkar. Sözün özü, Bakunin bu dönemde -henüz bütünlüklü bir hareket olarak ortaya çıkmamış olan- anarşizm düşüncesinin bir savunucusu olarak yazmamıştır belki ama, herkes için koşulsuz şartsız özgürlük isteği, bütün halkların "parlementer olmayan bir cumhuriyet" yani devletsiz bir federasyon çatısı altında bir araya gelmesine dair yürüttüğü propaganda ve her şeyden önemlisi "eyleme" ve halihazırda varolan dünya-mızın yıkılıp yeniden yaratılması gerekliliğine olan devrimci inancıyla, bu dönüşümün ağırlık noktası itibariyle anarşist çizgide durmaktadır.

Bir önceki paragrafta bahsedilen yazıların ilki olan "Almanya'da Gericilik; Bir Fransız'a Mektuplar" (Die Reaktion in Deutschland. Ein Fragment von einem Franzosen) adıyla bilinen metin bizim için belli yönleriyle önem taşımaktadır. İlk olarak 1842 yılında, yani Dresden'e yanına gittiği kişi olan Arnold Ruge'un yayını "Deutsche Jahrbücher" içerisinde yayımlanan ve Bakunin'in hayatında anarşist fikriyatla ve özel olarak da P. J. Proudhon'la tanıştığı yıllara denk gelmesi sebebiyle büyük bir dönüşümün başlangıcı olan bu metni, tam haliyle dilimize kazandırmak istedik. Sam Dolgoff'un doğru bir saptamayla vurguladığı gibi, Bakunin felsefesinin temel metni olan bu çalışmanın, günümüze dek gelen düşünce ve eylem dünyasını anlama ve gerçekleştirme yolunda önemli bir katkı sunacağı düşüncesindeyiz. Zira Bakunin burada - Slavlara Çağrı, Devlet ve Anarşi gibi eserlerinde sıklıkla yaptığı gibi yoğunluklu olarak güncel politik durumun tahlili üzerinde yoğunlaşmamış, sıfırdan bir mantık kurgulamış ve her şeyden önemlisi tanrı fikri ya da politik idealleri sonrasında kısmi farklılık yaşasa da sarsılamayacak bir sistematik kurmuştur. Öyle ki bu metni çalışmaya başladığımızda, Bakunin'in Tanrı ve Devlet'ten, Enternasyonal Kardeşliğin Programı'na dek hemen hemen bütün eserlerinde vurguladığı "yıkım" düşüncesini derinlikli bir şekilde anlama fırsatı yakaladığımızı söylebiliriz.

Öncelikle Almanya'da Gericilik'in dönemin ruhunu yansıtan bir metin olduğunu söylemek gerekir. Siyasi literatürde "Genç Hegelciler" diye bilinen gruba Bakunin'in de dahil olduğu bir dönemde yazılmıştır. Metinde ağır bir dil ve Hegel felsefesine dair yüzeysel de olsa bir bilgi sahibi olmadan anlaşılacak bir üslup kullanılmıştır. Bunun sebebi, yazının yayınladığı dergide, Hegel takipçilerinin, Hegel'in düşüncelerini değerlendirdiği başyazılardan biridir. Bu metin Hegel felsefesinin biri tarihsel materyalistler tarafından okunmasının dışında Negatif bir okuması olarak değerlendirilebilir. Yazının önüne uzun bir açıklama yapma gerekliliği başta bu sebeplerden dolayı ortaya çıkmaktadır.

Bakunin'in en felsefi denilenilecek olan bu metni bile sonucuyla beraber bir devrim çağrısı yapmakta, halkı ayaklanmaya çağırmaktadır. Bu ağır felsefi metnin yazılış arka planında dahi, Bakunin'in sosyalist hareketin inşasına katılımı ve yaptığı konuşmalardan dolayı karşılaştığı ağır yaptırımlar yer almaktadır. Örneğin Almanya'da Gericilik yayımlandıktan iki yıl sonra Rusya'ya geri çağırılmış ve Sibiryaya kürek mahkumu olarak gitme cezasına çarptırılmıştır. Takip eden süreçte, 1830 Polonya isyanında katledilenleri anmak için Paris'te düzenlenen bir eylemde yaptığı Rus hükümetini eleştiren konuşması nedeniyle Fransa'dan sınırıldı edilir. Söz konusu konuşmada Bakunin şöyle demektedir:

"Arkadaşlar, bu benim için oldukça kutsal bir andır.

Ben bir Rus'um ve Polonya Devrimi'nin yıldönümümü kutlamak üzere burada düzenlenen büyük toplantıya geldim. Buraya teşrif etmeniz bir tür meydan okumadır. Polonya'ya zulmeden tüm zalimlerin suratına savrulmuş bir lanet ve gözdağıdır!"

1840'ların başında, yazılan onlarca makale, yayınlanan bildiriler ve birbiriyle çatışma halindeki düşüncelerle birlikte Bakunin güçlü bir analiz yayınlamaya karar verdi. Genç Hegelciler arasında günden güne daha uzlaşmasız daha radikal bir devrimciye bir anarşiste dönüşen Bakunin'in eserinden bu kıvılcım hissedilmektedir, hayat hikayesini yazarlar tarafından da vurgulandığı gibi Bakunin bu yazısıyla beraber yüzünü Alman idealizminden Fransız devrimciliğine çevirmişti, belki de bu sebepten yazısına imza olarak bir Fransız ismi seçmişti. "Almanya'da Gericilik" günümüzde anarşist hareket içerisinde başlığı dahi tartışmalı olabilecek pek çok kavram içerikte ve bunlar içerisinde taraf tutmaktadır. Ancak tüm bunlara rağmen önemini ve güncelliğini kaybetmemiştir. Örneğin güncel politik halk hareketlerini takip ederken bile onun negatif diyalektik yorumundan beslenen bir analizde bulunulabilir. Ya da geçmiş devrim deneyimlerini anlayıp günümüzde daha doğru tercihler yapmak noktasında iyi bir hareket noktası olabilir.

Slavlar'a Çağrı'nın Önemi

Bakunin'in "Almanya'da Gericilik" metnini kaleme aldığı dönemde, bütünlüklü bir devrim programı olmadığı önemli olmakla beraber, özgürlük adına hareket edilmesi gerekliliği noktasında en ufak bir şüpheye düşülmesi gerektiğini vurgulamak isteriz.

Yakın dönemlerde yazılan diğer metinlerle olan organik bağı açığa çıkarmak gereken bu metinlerden "Slavlar'a Çağrı'nın hemen başında, Almanya'da Gericilik'te vurgulanan "Uzlaşma" karşıtlığı vurgulanır. Bakunin'e göre dünya iki tarafa ayrılmıştır, bir tarafta devrim öteki tarafta ise karşıdevrim yer almaktadır. Bu açık seçenekler Slav halklarının ve bütün dünya halklarının önünde durmaktadır. Herkes tarafını seçmelidir, ara bir yol yoktur. Ara bir yol olduğunu söyleyenler ya halkı ya da kendilerini aldatmaktadırlar...

"Slavlar'a Çağrı", -teşbihte hata olmaz prensibiyle belirtilirse eğer- "Almanya'da Gericilik'in" politik bildirisidir. Demokrasi'nin zaferini ilan edecek olan tek seçeneğin, bütün halkların dertlerine çare olacak özgür bir federasyondan başka bir şey olmadığını Bakunin burada bize göstermektedir.

***

Daha önce de belirttiğimiz gibi metinde geçen bazı felsefi kavramları anlayabilmek, anakronik bir gözün

uzağında ancak dönemin tartışmalarına dair yeterli bir kavrayışla mümkün olabilmektedir.

Gericilik

Bakunin, Almanya’da Gericilik metnine başlık seçerken, saldırdığı temel düşünce eğilimlerini özetleyecek bir genelleme aracı olarak gericilik demiştir. Bugün bu “gericilik” kavramı, sol literatürde Marksizmle özdeşleşen “tarihsel ilerlemecilik” savunucusu birinin ağzından kullanılan bir küfür gibi düşünülmemelidir. Çünkü Bakunin yazısının hiçbir yerinde “ilerleme” kavramını doğrudan kullanmamıştır. Gelecekte anarşist hareket bu ilerleme tartışmasını farklı boyutlarıyla pek çok vereceğini göz önünde bulundurursak, Bakunin’in temkinliliğini anlayabiliriz. Yazıda da belirtildiği gibi:

“Restorasyondan kısa bir süre sonra tüm Avrupa’da ortaya çıkan Gericilerdir. Siyasette buna Muhafazakarlık, hukuk biliminde Tarihsel Ekol ve spekülasyon biliminde ise Pozitif Felsefe denir. Biz işte tam da bunlarla konuşmak istiyoruz.”

Yani Bakunin için “Gericiler”, Hegel’in dünyayı artık geri dönüşsüz bir şekilde dönüştürdüğüne inanan ve pozitivizmden asla vazgeçmeyecek olan -sağ veya sol-bütün pozitif felsefe ve bu tartışmanın ortasında diyebileceğimiz “uzlaşmacılar”dır. Yani pozitifle negatfin bir sentez oluşturması için uğraşan bütün “orta yolcular”.

Demokrasi

Bakunin için o dönemin asıl mücadelesi metin başında da söylendiği gibi özgürlüktür. Kimse özgürlük mücadelesini reddedemez hale gelmiştir. Peki bu özgürlük siyasi karşılığını nerede bulmuştur? Tabii ki demokrasi kavramı içerisinde. Tıpkı gericilikte olduğu gibi günümüzde ifade ettiği devletleşmiş, parlamenter, neoliberal ideolojinin elinde -ki hatta bu bile artık güncelliğini yitiriyor- iyi bir araç halinde olan demokrasi değil, oluşmakta olan bir demokrasi kavrayışıdır. Bugün bizlerin -yani modern anarşistlerin- de sahiplendiği gibi demokrasi kavramı hala temizliğini korumaktadır ve sahiplenilmelidir. Parlamenter ve devletli demokrasiye karşı bizim önüne doğrudan- kelimesi getirir bir şekilde kullandığımız demokrasiden Bakunin’in anladığı da budur. Zaten metnin içinde de bunu şu şekilde ifade eder:

“Demokrasinin hükümete herhangi bir konuda karşı olmaktan ya da herhangi bir anayasal ve politik-ekonomik değişiklikle ilişkili olmaktan farklı olduğunun, aksine henüz tarihte var olmamış yeni ve özgün bir dünyanın habercisi olan toptan bir dönüşüm olduğu (...)”

Tiranların bir bir yıkılmakta, Avrupa’nın kökünden sarsılacağı bir devrim ateşiyle yanmakta olduğu bir

dönemde, Bakunin'in seçtiği taraf tereddütsüz doğrudur. Yazısında hedef aldığı "uzlaşmacılar" gibi, siyasal iktidarın adım adım çözüldüğü, yeni bir koşula evrildiği "aşamalar" değil; toplumu kökünden sarsacak bir devrim öngörmüştü Bakunin. Öngörülerini de doğru çıkardı. Pozitivizmin zaferi, dünyayı sağ ve sol mutlakiyetçi diktatörlüklerin katliamlarına, savaşımlara ve "insanlığın yok oluşuna" götürdü. Totaliter rejimlerin güçlenerek, zeminini hazırlayan Hegel'lerin, Marx'ların aklına dahi gelmeyecek süper güçlere dönüşmesi, Bakunin'in ta Tanrı ve Devlet'in dahi yazılmasından önce, bu yolun doğru bir yol olmadığına yönelik başarılı öngörüsü, tarihi bir uyarısı olmaktadır. SSCB'nin devrime ihanet ederek merkezi ve güçlü bir imparatorluğa dönüşmesi bunun "sol pozitivizm" bağlamında iyi bir örneği olacaktır, Nazizmin zaferiyle -tarihin ironik bir tesadüfüdür belki de- Almanya'da büyüyüp serpilen bu düşüncenin başta Alman toplumu olmak üzere bütün değerleri yok etmeye başlaması, "sağ pozitivizmin" zaferine iyi birer örnek olabilir.

Bakunin'in Negatif Diyalektiği

Metnin özellikle ortasından itibaren yoğunlaşan felsefi kısmı, Bakunin'in sonrasında "Negatif Diyalektik" olarak adlandırılan düşüncesine ilişkin ayrıntılı bir kavrayış sunmaktadır. Bakunin bu kısımda pozitivistler tarafından iddia edildiği gibi, pozitifin zaferinin kendi çelişkilerini yok etmeyeceğine olan öngörüsüyle şekillenmektedir.

Hegel'in takipçileri Hegel'in kaldığı yerden devam ederek felsefeyi bilimleştirmeye, bilimleştirdiği bu felsefeyi din yerine yeni dünyanın mutlak gerçekliği kılmaya çalışmıştır.

Bu mantığın temeline inildiğinde iflas ettiğini anlamamızın en iyi yolu "Almanya'da Gericilik'tir". Meseleyi bu örneklerde olduğu gibi pozitifin tarafından incelendiğimizde tarihsel seyri içerisinde varlığını koruyan pozitifin içindeki negatifi anlamlandıramamaktayız. Çünkü aslında pozitif idealin negatifi içermemesi gerekirdi. Ona ulaşmış onu yıkması gerekirdi ama Bakunin'in başarılı bir şekilde tespit ettiği gibi varolan dünya onların pozitif vaatlerini karşılamamıştır, tam tersine sürekli savaş dünyasına dönüşmüştür. Onun değerler sistemi tamamen değersizlik üzerine kuruludur, onun olumsuzluğu mutlak olumsuzluktur.

***

Bakunin'in yöntemi bizi sersemletir, üzerinde durulan zemini kökünden söküp atmak üzerine kuruludur ancak buna rağmen tutarlılığından bir şey kaybetmez. Bütün bakış açılarını, bütün argümanları, bütün tarafları tek tek ortaya atan Bakunin, ancak her şeyi "yıktıktan" sonra bize özgürlüğün yolunu gösterecek anahtarını verir.

Bununla birlikte, Polonya başta olmak üzere Dresden’de Prag’da Bohemya’da ve daha bir çok yerde yaşamıyla kendi Slavlara Çağrı’sıyla ve diğer metinleriyle paralel bir şekilde okunduğunda da yazılarıyla kanıtlağığı gibi, tüm bunlara rağmen taraf tutar Bakunin. Metnin içinde şöyle demektedir:

“Kendimizi koruyamamak uğruna bile olsa, doğru tarafta kalmalıyız, kendimizi tıpkı bu tek taraflı herşeyi kucaklayan ve herşeyin tarafında olan çok az miktarda politik olan din gibi aşmalıyız.”

Bakunin, bu sözcükleri felsefeyi açıklamak için kullanırken yaşamını aydınlatan bir ışık ortaya çıkardığının da bilincindeydi. Yükselen halk hareketlerinin içerisinde aktif bir özne olarak kendisini özgürlüğün sarsılmaz bir savunucusu olarak ifade ediyordu. Halkın özlemleriyle birebir örtüşme dahi bütün devletlerin bu özgürlüğe ket vuran birer unsur olduğunun farkına varıyordu. Sonrasında anarşizm fikrini daha da geliştirip devrimci bir çizgiye net bir tarih okumasıyla ve doğa bilimlerinin katkısıyla oturacak olan Kropotkin’e esin verecek şekilde, halk hareketlerinin içinde devletsizliği savunmuştu. Ona göre iktidarın ortadan kalkması, ancak onun reddedilme olasılıklarının olduğu “devrimci” anlarda ortaya çıkabilirdi. Bu yüzden yüzünü ne olursa olsun isyanlara, ayaklanmalara, devrime döndü. İşte bu yüzden şöyle seslendi: Yıkarak yaratmaktır.

Anarşist Gençlik

ALMANYA'DA GERİCİLİK

1842

Özgürlük, özgürlüğün gerçekleşmesi: bugün bu ifadenin tarih gündeminin tepesinde olduğunu kim inkâr edebilir? Dost ve düşman herkes kabul etmelidir ki; hiç kimse açıkça ve korkusuzca özgürlüğün düşmanı olduğunu iddia edemez. Fakat ifade etmek, iddia etmek İncil'in de çok iyi bildiği gibi gerçekliği yansıtmaz. Maa-lesef hâlâ kalplerinin en derininde özgürlüğe inanmayan çok sayıda insan var. Özgürlük adına bu insanlar bizim için endişe kaynağıdır. Onlar çok farklı türde insanlardır.

İlk karşılaştığımız türü; gençliklerinde politik özgürlükle bir hobi gibi ilgilenmiş yüksek mertebelerdeki yaşını başını almış tecrübeli insanlar oluşturur. Bu seçkin ve zengin insanlar özgürlük ve eşitlikten konuşmaktan takdire şayan bir zevk duyarken, bu konuşmalar onları iş dünyasında iki kat daha ilgi çekici kişiler haline dönüştürüyor. Bu insanlar artık fiziksel ve ruhsal gevşekliklerini, daha önce suistimal ettikleri "deneyim" kelimesinin mührü altında gizlemeye çalışıyorlar, şimdi eski çıkarları, onları gençliklerindeki canlılık ile birlikte terk etmiş bulunmaktadır.

Bu kategoridekilerle konuşmanın hiçbir faydası yok: onlar özgürlük konusunda hiçbir zaman ciddi değillerdi. Onlara göre özgürlük; sadece en uç çatışmalarla, en derin kederlerle ve koşulsuz kendini inkâr yoluyla onlara en büyük keyfi ve ruhani mutluluğu sunan bir din olmaktan öteye geçememiştir. Onlarla konuşmanın

hiçbir faydası yok; zaten kabul etmeniz de etmeseniz de yaşlandılar ve yakında ölecekler.

Ne yazık ki birçok genç de aynı inançları -inançsızlığı demek daha doğru olacak- paylaşıyorlar. Bunlar çoğunlukla halihazırda Almanya'da politik olarak ölmüş aristokrasiye ya da kasabalı esnaf/memur sınıflarına mensup insanlardır. Bu kategoridekilerle ilgili de yapılacak hiçbir şey yok; aslında ilk kategorideki ölümleri çok yakın olan vakur ve yaşlı insanlardan da kötü durumdadılar. Onlar en azından hayatın parlayan ışığına sahiptiler, ama bunlar en baştan beri içten içe ölü ve cansızlar. Onlar, hayatlarındaki o boş anlamsız ve maddi işlere o kadar düşkün ve sıradan yaşam gayeleriyle o kadar meşguldir ki; hayatı kavrama ve etraflarında olan bitenler konularında fikirleri bile yoktur. Onlar okullarında tarih ve ruhun gelişimini hiç duymadılar mı? Görünüşe göre onlar tarihte hiçbir şeyin şu anki görünüşünden farklı olabileceğine inanmıyorlar. Onlar renksiz ve gridirler. Hayalettir onlar. Ne iyilik ne de kötülük yapabilirler. Onlardan korkmak için hiçbir sebebimiz yok, biliyoruz ki artık hayaletlerle ilişki kurmanın modası geçti ve yalnızca canlı olanlar hayata etki yapabilir. Bu sebeple biz de zamanımızı onlardan bahsederek harcamayacağız.

Ancak hala devrim ilkesinin üçüncü bir muhalif kategorisi var: bu tür, Restorasyondan kısa bir süre sonra tüm Avrupa'da ortaya çıkan Gericilerdir. Siyasette buna Muhafazakarlık, hukuk biliminde Tarihsel Ekol ve spekülasyon biliminde ise Pozitif Felsefe denir. Biz işte tam da bunlarla konuşmak istiyoruz. Onların varlığını reddetmek ve onlar önemsizmiş gibi davranmak sadece bizi küçültecektir. Aksine, onların her yerde yönetimdeki görüş olduğunu dürüstçe kabul etmek gerekir. Dahası, bu güçlerinin bir şans oyunundan kaynaklı olarak değil; modern Ruhun gelişiminde kökleri olduğundan kaynaklandığını kabul ediyoruz. Sonuç olarak, tarihteki hiçbir gücün ortaya çıkışını tesadüflere bağlamıyorum, tarih özgürdür ve özgür Ruhun gelişimi için gereklidir, eğer Gericiler Tarafın günümüzdeki üstünlüğünü bir tesadüf olarak değerlendirecek olursam, benzersiz bir şekilde Ruhun koşulsuz özgürlüğü üzerine kurulu demokratik inanca karşı yapılabilecek en büyük kötülüğü yapmış olurum. Böyle şeytani ve aldatıcı bir yanılgıya düşmek bizim için çok çok daha tehlikeli olurdu; ne yazık ki hâlâ nerede durduğumuzu anlamaktan çok çok uzağız, sıklıkla kendi gücümüzün gerçek kaynağı ve düşmanımızın doğasının yanlış anlaşılması durumunda olursak, ya bütün cesaretimizi kaybedip günlük uyuşturucumuzun biricik resmiyle çökkünlük yaşarız ya da belki de daha kötüsü -narin insan yapısı çok uzun süreli kedere dayanmayacağından- ayakları yere basmayan, çocukça ve sonucu olmayan bir coşkunluk yaşarız.

Demokratik taraf için rakibinin zayıflıklarını ve görece gücünü anlamak, analiz etmekten daha işe yarar bir

şey yoktur. Bu analiz yoluyla Demokratik taraf hayal dünyasının muallaklığından yaşayacağı, acı çekeceği ve sonunda ele geçireceği gerçekliğe doğru ilk adımlarını atacaktır. Bu analiz ile coşkusu, alçak gönüllü ve sağlıklı bir hale gelecektir.

Yalnızca kutsal ve mukaddes görevin gerçeklikle kurduğu acı dolu ilişki yoluyla farkındalığa varırsa, yalnızca yolunun üstünde karşılaşacağı ve sadece rakibinin karanlığından değil aynı zamanda insan doğasının doygunluğu ve bütünlüğünün teorik ve soyut önermelerle beslenememesinden kaynaklı sonsuz zorluklar yoluyla gerçekliği kavrayabileceğinin farkına varırsa, yalnızca ve ilk önce bu zorluklarla tüm mevcut varlığının yetersizliğini fark ederse ve böylece düşmanın sadece dışsal olarak değil, aynı zamanda ve daha çok içsel olduğunu ve iç düşmanını fethederek başlaması gerektiğinin farkına varırsa: yalnızca Demokrasinin hükümete herhangi bir konuda karşı olmaktan ya da herhangi bir anayasal ve politik-ekonomik değişikliklerle ilişkili olmaktan farklı olduğunun, aksine henüz tarihte var olmamış yeni ve özgün bir dünyanın habercisi olan toptan bir dönüşüm olduğunun farkına varırsa: özellikle Demokrasinin bir din olduğunun ve bu farkındalıkla sadece mantık ve akıl yürütme prensipleri ile değil hayatın en küçük tezahürlerine kadar nüfuz etme prensibi ile dindarlaşırsa işte o zaman; Demokratik taraf gerçekten dünyayı fethedebilir.

Sonuç olarak, Gericinin mevcut gücünün rastlantısal değil gerekli olduğunu samimi bir şekilde itiraf etmek istiyoruz. Bu durum köklerini Demokrasi ilkesinin eşitsizliğinden değil aksine özgürlükte- Özgürlük, en özünde, evrensel ve her şeyi kucaklayan, bir kelimeyle, tarihte kendini yöneten Ruhun eşsiz özüdür.- kendini gerçekleştiren insanların eşitliğine dayanır. Gericinin tarafın şimdiki gücü, daha ziyade, ilkesinin henüz olumlu bilincine ulaşmamış olan Demokrat tarafın yetersizliğinden kaynaklanmaktadır ve bu nedenle -demokratik taraf- yalnızca hâkim gerçekliğin olumsuzlanması olarak var olmaktadır. Bu nedenle, sadece olumsuzluk olarak, yaşamın bütün doluluğu mutlaka onun dışındadır; neredeyse tamamen olumsuz algıladığı ilkesinden kaynaklı yaşamın doluluğunu henüz tam olarak geliştiremez. Son tahlilde, şimdiki kadar yaşayan bir gerçeklik değil, sadece bir taraf olmuştur; gelecek olmuştur, şimdiki zaman olmamıştır. Bu gerçek, demokratların yalnızca bir taraf- ve aslında, dışsal varlığı söz konusu olduğunda zayıf bir taraf- oluşturdukları ve sadece bir taraf olmalarının başka bir, karşıt, güçlü bir tarafın varlığını varsaydığını ortaya çıkartır, sadece bu gerçek bile onlara gerçek, temel ve doğal eksikliklerinin ne olduğuna dair bir açıklama sunmalıdır. Demokratik taraf prensibi ve özü gereği evrensel ve kucaklayıcıdır, varoluş gereği ise tektir ve o tek başka bir tektir olan Pozitif'in karşısında konumlanan Negatiftir, Negatif'in bütün önemi ve bastı-

rılmaz gücü Pozitif'i yıkmasıdır; ayrıca Pozitifle beraber kötülüğün yani var oluşu itibarıyla Negatif'in özüne karşı olanın yıkılması ve yok edilmesi anlamına da gelir. Demokrasi kendisini onaylamasından bağımsız olarak var olamaz, sadece Pozitif'in reddine dayanır ve bu nedenle bu kötü durumda Pozitif ile birlikte yok edilmelidir, böylece bu özgür zeminden kendi yaşam doygunluğu ile tekrar yeni doğacağı bir durumda ortaya çıkabilir. Ve Demokrat tarafın bu öz değişimi yalnızca niceliksel bir değişiklik olmayacak, yani mevcut özelliğinin ve dolayısıyla kötü varlığının genişlemesi olmayacak: Tanrı bizi korusun, böyle bir genişleme tüm dünyanın düzleşmesi ve tüm tarihin hiçliğe dönüştüğü nihai sonuç olacaktır. Onun yerine yeni, hayati ve hayat yaratan bir aydınlanma, yeni bir cennet, yeni bir dünya, mevcut tüm anlaşmazlıkların kendilerini uyumlu bir birlik haline getireceği genç ve görkemli bir dünya yaratan niteliksel bir değişim olacaktır.

Demokratik tarafın yetersizliği Pozitif ile içine girdiği varlığının tek taraflı geçişli sonsuz arabulucuğu aracılığıyla azaltılabilir. Ama bu çaba yine boşuna olacaktır çünkü Pozitif ile Negatif birbiriyle yapboz parçaları gibi uyumlu değildir. Bugüne kadar Pozitif ile arasındaki çelişki dolayısıyla yalnızlaştırılması sebebiyle, Negatif en başta boş ve cansız görünmüştür; Pozitiflerin de Demokratları en başta nitelendirirken kullandığı bakış açısı bu boşluk hissine dayanır. Fakat bu boşluk hissi bir yanlış anlaşılma üzerine kuruludur. Yalnızlaştırılmayla ilgili temel durum şudur; Negatif sadece bu değildir, o hiçbir şeydir. Onun bütün varlığı Pozitif ile olan çelişmesine dayanır, bütün içeriği ve yaşam enerjisi basitçe Pozitif'in yok edilmesidir. Pentarşistlerin dediği gibi "Devrimci Propoganda", "en derin özünde, durumun hali hazırda var olan koşullarına karşı çıkmaktır; o an hüküm süren hangi düzen olursa olsun onu yok etmekten başka bir programı yoktur". Fakat tüm hayatını en derin özünde yıkmak istediği ile dışsal olarak uzlaştırması mümkün müdür? Yalnızca yarım akıllılar böyle kurgulanmış bir kavgada ne Pozitifin ne Negatif'in tarafını tutmamazlık yapar.

Bugünkü Gerici Tarafın içindeki ayırım iki kampta toplanmıştır; bu kamplardan biri tamamen saf Tutarlı gericilerdir, diğeri ise tutarsızlar yani Uzlaşmacı gericilerdir. İlk taraf aradaki çelişkinin saf doğasını anlamış olanlardır; onlar Pozitif ile Negatif'in birbirleriyle su ve ateşin birbiriyle anlaştığından daha fazla anlaşamayacağını hissederler, ancak Negatif'in olumlu tarafını göremezler bu sebepten Negatif'e inançları yoktur, bu yüzden de kendilerince haklı olarak Pozitifin var olabilmesi için Negatif'i tamamen bastırması gerektiği sonucuna varırlar. Onların savunduğu Pozitifin sonuç olarak sadece Negatif'in şimdiye kadar karşı çıktıklarından ibaret olduğunu anlamıyorlar, çelişik olarak Negatif üzerinde kurulacak kapsamlı bir zafer durumunda, artık ortada bir Pozitif

var olmayacak ortada kalan sadece onun çelişkisi olacak. –Bunu kavrayamamaları onları affettirmeli ne de olsa körlük Pozitif’in elindeki tek karakteristik özelliştir, geriye kalan bütün içgörü ise Negatife aittir. Bu beyefendilere şeytani ve vicdansız zamanlarımızda, birçoğunun kendilerine inanç diye yutturdıkları bu yapıp ve güçsüz sistemden rahatsız olma tehlikesinden kaçmak amacıyla kendilerini prensiplerinin sonuçlarına sıkı sıkıya bağlı kalmak için korkaklığa yöneltmelerinden dolayı minnettar olmalıyız.

Bu beyefediler samimi ve ciddiler, sadece bütünlüklü insan olmak istiyorlar. Artık onlarla konuşulmaz, onlar hassas bir konuşmaya girişmeyi asla istemiyorlar. Negatif’in zehri her yere yayılmaya başladığından beri onlar için çok zor. Kendilerini artık saf bir Pozitiflik içerisinde muhafaza etmek onlar için çok zorlaştı, hatta neredeyse imkansız çünkü kendi inançlarını yalanyalacak en ufak bir göstergeden ve kendilerinden çok fazla korkuyorlar. Bunu çok güçlü bir şekilde hissediyorlar hatta konuşurken çelişik konuşuyorlar. Ama yine de onlar dürüst ve bütünlüklü insanlar, pardon dürüst ve bütünlüklü insanlar olmaya çalışıyorlar. Aynı bizim gibi, onlar da yarım yürekli her şeyden nefret ediyorlar, çünkü biliyorlar ki yalnızca bütünlüklü bir insan iyi olabilir ve yarım yüreklilik bütün şeytaniliğin ve kötülüğün kaynağıdır.

Bu fanatik gericiler bizi kâfirlikle suçluyorlar. Eğer ellerinde olsaydı tarihin cephaneliğinden Engizisyon’un gizli gücünü bize karşı kullanmak için çıkartırlardı. Bizdeki bütün iyiliği ve insaniliği reddediyorlar. Bizde gördükleri tek şey yok edilmesi için bütün araçların mübah olduğu Deccal’in cisimleşmiş hali. Bu iyiliğe aynı şekilde karşılık verelim mi? Hayır; bu bizi ve takipçisi olduğumuz muazzam davayı küçültür. Hizmetini kendimize ayırdığımız büyük prensip, diğer birçok avantajın yanı sıra, amacımıza zarar vermeden adil ve tarafsız olmanın ince ayrıcalığını da bize verir. Kısmi hiçbir şey gerçeğin kendisini bir silah olarak kullanamaz, çünkü gerçek tüm tek taraflılığın çürütülmesidir ve tüm tek taraflılıklar ifade edilmiş kısmi ve fanatik olmak zorundadır, çünkü her ne kadar kendisi kadar meşru da olsa diğer bütün tek taraflılıklara karşı kendini şiddetle dayatmasından başka bir şekilde varlığını koruyamaz. Tek taraflılık, varlığıyla, diğer tek taraflılıkların varlığını kabul eder ve yine de, temel doğasının bir sonucu olarak, kendini korumak için bunları dışlamak zorundadır. Bu çatışma, tek taraflılık üzerine asılan bir lanet, ona karşı bir lanet, her insanda insan olarak doğuştan gelen tüm iyi duyguları kendi ifadelerinde nefrete dönüştüren bir lanettir.

Bu açıdan biz sonsuz derecede şanslıyız. Taraf olarak biz Pozitiflere karşı duruyoruz, onlarla savaşıyoruz ve bu kavga ile tüm kötü tutkular da içimizde uyanıyor. Kendimiz bir tarafa ait olduğumuz sürece, çoğu zaman kısmi ve düzensiz. Ama biz sadece Pozitifin karşısında

konumlanmış Negatif taraf değiliz: bizim yaşam kaynağımız koşulsuz özgürlüğün her şeyi kucaklayan ilkesinden geliyor, ki bu prensip Pozitifin içindeki bütün iyiyi kendisinde barındırıyor ve bizden taraf olarak daha yüce olduğu kadar Pozitiften de daha yüce bir yerde duruyor. Biz taraf olarak sadece politiğin peşindeyiz, ama yine taraf olarak sadece ilkemiz doğrultusunda haklıyız; başka türlü Pozitiflerden daha iyi bir yerde durmuyor olurduk. Dolayısıyla kendimizi korumayamak uğruna bile olsa doğru tarafta kalmalıyız, kendimizi tıpkı bu tek taraflı her şeyi kucaklayan ve her şeyin tarafında olan çok az miktarda politik olan din gibi aşmalıyız. Sadece politik hareket etmemeliyiz aynı zamanda politik hareketlerimizde dindar hareket etmeliyiz, burada dindarlık derken adalet ve sevginin tek doğru ifadesi olan özgürlüğün dindarlığını kast ediyorum. Gerçekte de bu sadece bize aittir, bize Hristiyanlık dininin düşmanı diyenler, bu bize aittir! En hoşkun kavgalardaki en yüce görevlerde bile sevginin peşinde olmak, işte İsa'ya en derin bağlılık ve gerçek Hristiyanlık yolu sadece budur.

Biz düşmanlarımıza saygı duyarak adil davranmak istiyoruz, onların iyiyi istemek için gerçekten didindiklerinin farkında olmak istiyoruz, onlar doğalarında iyiliğin, canlı hayatın çağrısını duyuyorlar ve ne yazık ki onlar gerçek kaderlerinden sadece kavranılamaz bir yanlış anlaşılmaya sahip oldukları için sapmışlardır. Burada bahsettiklerimiz, kendi şeytani tutkularına her ne şekilde olursa olsun güç katmak amacıyla taraf seçenlerden bahsetmiyorum. Ne yazık ki her tarafın içinde kendini mükemmel gösteren ikiyüzlü insanlar (Tartuffe) vardır, burada bizim bahsettiğimiz sadece Tutarlı Pozitivizm'in samimi savunucularıdır. Bunlar iyiliğin peşinde koşarlar ama yakalayamazlar; onların büyük talihsizliği de bu ve kendi aralarında bölünmüş durumdadır. Onlar özgürlük ilkesinde sadece soğuk ve şiiresel olmayan bir soyutluk görürler –ki Özgürlüğe çok sayıda soğuk ve düz savunucular katkıda bulunmuştur. Bu ilkenin şimdinin kötülüğü ve olumsuz var oluşuyla karşılaştırılmaması gerektiğini anlamıyorlar, sadece kendini olumlayan canlı ve Negatif'in içini doldurduğu kadar bir süre sonra fethedebileceği ve kendini gerçekleştirebileceği Pozitif'in de içini dolduran bir ilkedir. Onların inandığı –ne yazık ki Negatif tarafın bir çok taraftarı da bu inancı paylaşıyor– negatif kendini yaymaya çalıştığını ve bu yayılmanın da yeni ve bütünlüklü bir manevi dünyanın eşitlenmesi olduğuna inanıyorlar. Aynı zamanda duygularının yönelimi ne olursa olsun, canlı ve dolu bir yaşam için tamamen haklı bir çabaları var, Negatifi sadece bu eşitlenme olarak algıladıklarından beri Negatif ile Pozitifin arasındaki çelişkinin doğduğu geçmişten de daha geri bir geçmişe dönüyorlar. Onlar gerçekten de bunu yapmakta haklılar; geçmiş kendi içinde bir bütün olan ve bugünün bölünmüşlüğünden çok daha canlı ve zengindir. Onların ısrarla sürdürdükleri büyük hataları şu; onlar geçmişin yaşama çokusunu tekrardan diriltebileceklerini düşünüyorlar;

ama geçmişin bütünlüğünün, sadece bu bütünlüğün gerektirdiği bugünün, kaçınılmaz çelişkinin biçimsiz ve kırık yansımada görülebileceğini unutuyorlar. Bu bütünlük Pozitifin sadece ruhu söküp çıkartılmış cesedir –bu ceset düşüncenin kimyasal ve mekanik süreçleri sonucu bütünleşmiş bir düşüncedir-Kör Pozitifizin yandaşları olarak bunu anlamıyorlar, oysa canlı insanlar olarak doğaları bakımından bu yaşam eksikliğini iyi hissediyorlar. Ve Pozitif oldukları gerçeği ile kendi içlerinde Negatif olduklarını bilmedikleri için, bu boşlukları ve bu eksiklik için tüm suçu ve yaşam ve hakikat dürtülerinin bütün ağırlığını Negatif'e atıyorlar. Böylece kendilerini tatmin ediyor ve nefrete dönüştürüyorlar. Bu bütün Tutarlı Pozitifistler için geçerli bir iç süreçtir, tam da bu yüzden ve çabalarının temeli genelde dürüst olduğundan çok acınası durumlar.

Uzlaşmacı Pozitivistler tamamen farklı bir konuma sahiptirler. Kendilerini ilk etapta Tutarlı Pozitivistlerden ayırırlar, çünkü zamanın spekülâtif hastalığı tarafından bunlardan daha çürümüşler, sadece Negatif'i koşulsuz olarak mutlak bir kötülük olarak kınamakla kalmaz, aynı zamanda göreceli, geçici bir doğrulama olarak kabul ederler; ve ikincisi, aynı enerjisel saflığa sahip olmamaları, Tutarlı ve acımasız Pozitivistlerin en azından çaba gösterdiği ve bütünlüklü, eksiksiz ve dürüst bir doğanın özelliği olarak belirlediğimiz bir saflığa sahip olmalarıdır. Buna karşıt Uzlaşmacıların durduğu yeri teorik sahtekarlık olarak düşünebiliriz, teorik diyorum çünkü pratik ve kişisel suçlamalardan kaçınmayı tercih ederim ve kişisel kötülüğün Ruh'un gelişimine gerçekten engel olabileceğine inanmıyorum; ancak teorik sahtekârlığın doğası gereği neredeyse her zaman pratik olana dönüştüğü kabul edilmelidir.

Uzlaşmacı Pozitivistler zekidirler ve Tutarlı olanlardan daha fazla içgörüyeye sahiptirler. Onlar zeki adamlardır, mükemmel teorisyenlerdir ve bu ölçüde "günümüzün" baş temsilcileridir. Bir Fransız gazetesinde Temmuz Devrimi'yle ve Uzlaşmacılarla (Juste Millieu) ilgili kısımda yazılan şeylere bakabiliriz: Sol iki kere iki dört der, Sağ iki kere iki altı der Juste Millieu ise iki kere iki beş eder der. Ama yanlış yönde ilerlerler. Biz yine de samimiyetle ve onların bilgeliğine olan derin saygımızla onların belirsiz ve zor özlerini sorgulamak istiyoruz. Onlarla uğraşmak Tutarlı Pozitiflerle uğraşmaktan daha zorlu. İkincisi -Tutarlılar- inançlarının pratik enerjisine sahiptir; bilirler ve açık sözlerle konuşurlar ve ne demek istediklerini söylerler; tıpkı bizim yaptığımız gibi, tüm belirsizliklerden, tüm karışıklıklardan nefret ediyorlar, çünkü pratik ve enerjik varlıklar olarak sadece saf ve temiz havada nefes alabiliyorlar. Ancak Uzlaşmacılar ise ilginç bir vaka. Onlar kurnazdır; Ah, onlar akıllı ve bilgeler! Teorilerinin titizlikle yamalanmış yapısını yok etmek için gerçeğe yönelik pratik dürtülere asla izin vermezler. Basit, pratik vicdanın yalın sesine zarif bir kulak verme için

çok deneyimli, çok zekiler. Konumlarının yüksekliğinden dolayı, aşağılama ile aşağıya bakarlar ve sadece basit olanın doğru ve gerçek olduğunu ve sadece böyle bir şeyin yaratıcı bir şekilde çalışabileceğini onlara söylesek, bize cevap olarak sadece karmaşıklığın doğru olduğunu savunurlar, çünkü böyle bir karmaşıklık bir araya getirmek için gereken en büyük acıları çeken zeki insanların aptal ve eğitimsiz kalabalıktan ayırabilecek tek özelliğinin bu olduğunu düşünürler. Sonuç olarak, onlarla baş etmek çok zordur, çünkü her şey onlar tarafından bilinir; çünkü dünyevi bilgiye sahip insanlar olarak, herhangi bir şeye hayranlıkla bakmanın affedilemez bir zayıflık olduğunu düşünüyorlar; çünkü düşünceleriyle doğal ve ruhsal evrenin her köşesine nüfuz ettiler, bu uzun ve zahmetli spekülasyonculuktan sonra, gerçek dünyayla hayati temasa girmenin zahmetine değmeyeceği inancına ulaştılar. Bu insanlarla bir anlaşmaya varmak zordur, çünkü Alman anayasaları gibi, sol elle sunduklarını sağ elle geri alırlar. Asla "evet" veya "hayır" şeklinde yanıt vermezler; derler ki: "Bellî bir dereceye kadar haklısın, ama, yine de ..." ve eğer söyleyecek hiçbir şeyleri kalmazsa, "Evet, bu ilginç bir şey" derler.

Yine de onlarla mücadele etmeye çalışmak istiyoruz. Uzlaşmacıların tarafı, iç ilke eksikliğine ve herhangi bir şeyi kendi başına gerçekleştirememesine rağmen, bugün, içeriğiyle ilgili olarak değil, sayısal olarak güçlü, gerçekten de en güçlü taraf. Zamanımızın en önemli işaretlerinden biridir ve bu yüzden onu görmezden gelmeye ve reddetmeye cesaret edemiyoruz. Uzlaşmacıların bütün bilgeliği bundan oluşur, iki karşıt eğilimin tek tarafı ve bu nedenle yanlış olduğunu iddia ederler; ancak, çelişkinin iki üyesinin soyut olarak kendi içlerinde alındıklarında gerçek olmadıklarını, gerçeğin ortalarında olması gerektiğini ve böylece gerçeğe ulaşmak için onlarla karşılıklı ilişki kurmaları gerektiğini savunurlar. Bu önerme ilk başlarda reddedilemez görünüyor: gerçekten de, Pozitif'e karşı olduğu ve bu muhalefette öz-yönelimli olduğu sürece Negatif'in tek tarafı olduğunu itiraf ettik. O zaman Negatif'in esasen Pozitif tarafından yerine getirildiği ve tamamlandığı fikri bizim argümanımızın devamı değil midir? Ve Uzlaşmacılar Pozitif ve Negatif'i uzlaştırmak istemiyorlar mı? Evet eğer bu uzlaşma mümkün ise; ama gerçekten mümkün mü? Pozitif'in yok edilmesi Negatif'in tek anlamı değil midir? Eğer Uzlaşmacılar konumlarını çelişkinin doğası üzerine, yani iki karşıt tek taraflılığın birbirine bu kadar bağımlı oldukları gerçeğine dayandırmıyorlarsa, her bir doğayı tam olarak kabul etmeli ve tanımalıdır; bunu kendi konumlarına sadık kalabilmek için tutarlılık uğruna yapmak zorundadırlar. Kendileri için elverişli olan çelişkili taraf, karşıt yanından ayrılamaz; ancak bu karşıt yön, bir tarafın diğerine öncelik vermenin olumlu değil, olumsuz, yıkıcı olmasından oluşur. Bu beyefendiler, çelişkili kategorinin çok güzel muamele gördüğü Hegel'in mantığına atıfta bulunacaklar.

Çelişki ve onun için gelişimi, tüm Hegelci sistemin temel noktasını oluşturur ve bu kategori günümüzün yönetim ruhunun ana kategorisi olduğundan, Hegel köşulsüz olarak günümüzün en büyük filozofu, modern, tek taraflı, teorik kültürel oluşumumuzun en yüksek zirvesidir. Gerçekten de o -Hegel- tıpkı bu çözüm gibi, tıpkı bu kategoriyi kavraması ve çözmesi gerçeği gibi, tıpkı bu gerçeğe göre aynı zamanda modern kültürel oluşumun gerekli öz-çözümünün başlangıcıdır: Bu çözümdeki gibi o teorinin üstüne çıktı —aynı zamanda teorinin tam da içindeydi— ve gerçek bir pratik ve halihazırda üzerinde çalışılmış olan teorilerin nüfuz etmesiyle, ancak sadece pratik, özerk Ruhun özgün bir eylemiyle kendini tamamlamaya getirecek yeni, pratik bir dünya önerdi. Çelişki, sadece her belirli, özgün teorinin değil, aynı zamanda genel olarak teorinin de özüdür ve dolayısıyla kavrayışının diyalektik aşaması aynı anda teorinin yerine getirilmesi aşamasıdır; ancak yerine getirilmesi, orijinal ve yeni, pratik bir dünyaya, özgürlüğün gerçek varlığına kendi kendini çözümlemesidir. Ama burası henüz bunun daha da geniş anlatılacağı bir yer değil ve biz yine mantıksal çelişki teorisinin tartışmasına geri dönmek istiyoruz.

Çelişkinin kendisi, iki tek taraflı üyesinin kucaklanması olarak, toplam, mutlak ve doğrudur. Kişi çelişkiye tek taraflılıkla ya da tek taraflılığa gereklilikle bağlı yüzeysellik ve yoksullukla yaklaşamaz, çünkü o sadece Negatif değildir aynı zamanda da Pozitifdir çünkü o her şeyi kucaklayan, bütünlüklü, kesin ve her şeyi kendinde içeren bir doyunluktur. Bu durum Uzlaşmacıların bu iki tek taraflılıktan birini soyuta indirgemesini engeller ve onların gerekli birliklerindeki bütünü ve ayrılmazlığını anlamalarını gerektirir. Onlar sadece çelişki doğrudur diyorlar ve her iki karşıt üyesi de tek taraflı ve bu yüzden yanlıştır diyor ve ekliyorlar dolayısıyla gerçeğe sahip olabilmek için çelişkiyi bütünlüğünde kavramalıyız. Ama işte zorluk tam da burada başlıyor. Çelişki gerçekten gerçektir, ama bu şekilde bir varoluşu yoktur, bir bütünlük olarak yoktur; sadece kendi kendini idare eden, gizli bir bütünlüktür ve varlığı sadece iki üyesinin Pozitif ve Negatif'in çatışan bölünmesidir. Toplam gerçek olarak çelişki, birindeki basitliğin ve bölünmenin ayrılmaz birliğidir; bu onun örtük, gizli, ama bu yüzden de ilk başta anlaşılabilir doğasıdır ve sadece bu birlik gizli olduğu için, çelişki, üyelerinin salt bölünmesi olarak da onlar gibi tek taraflı olarak mevcuttur. Sadece Pozitif ve Negatif olarak mevcuttur ve bunları karşılıklı olarak bu karşılıklı dışlamanın bütün doğasını oluşturduğu ölçüde dışlar. Fakat o zaman çelişkinin bütünlüğünü nasıl kavrayacağız? Burada iki çıkış yolumuz var: ya bu salt bölünmeden keyfimize göre soyutlanacağız ve çelişkinin basit bütüncüllüğüne kaçacağız, ki bu bütünlük salt bölünmenin öncülüdür —ama bu gerçekte imkansızdır, çünkü anlaşılabilir olan basitçe anlaşılabilir ve çelişki kendisinden çıkışı hemen salt bölünmede bulur, o olma-

dan çelişki de hiçbir şeydir; ya da karşıt tarafları anaç bir yolla uzlaştırmaya çalışacağız. İkincisi zaten Uzlaşmacı Ekolün bütün çabasının yattığı yerdir. Çabalarının sonuç verip vermediğine bakalım.

Pozitif ilk başta sakin, hareketsiz gibi görünüyor. Gerçekten rahatsızlık vermeden kendi içinde kaldığı ve olumsuz etkileyebilecek hiçbir şey içermediği için Pozitif sakin ve hareketsizdir; temel sebebi hiç hareket içermemesidir, çünkü her hareket bir olumsuzlamadır. Pozitif olan sadece bu tür hareketsizliğin depolandığı bir şeydir, kendi içinde kesinlikle hareketsiz olarak yansıtılan bir şeydir. Ancak hareketsizlik üzerine düşünmek hareketlilik üzerine düşünmekten ayrılamaz; ya da daha doğrusu bir ve aynı yansımalarıdır ve bu nedenle Pozitif, mutlak dinlenme, sadece Negatif, mutlak huzursuzluğun karşılığıdır. Pozitif, kendi yaşamsal belirlemesi olarak Negatif ile içsel olarak ilişkilidir. Dolayısıyla Pozitif'in Negatif ile ilişkili olarak çift bir yeri vardır: bir yandan kendi içinde durur ve bu ilgisiz kendine yeterlilik Negatif'den hiçbir şey içermez; Öte yandan sadece bu dinlenme nedeniyle, Negatif'e karşı kendi içinde bir şey olarak, Negatif'i aktif olarak dışlar; ancak bu dışlama faaliyeti bir harekettir ve bu nedenle Pozitif, sadece pozitifliği nedeniyle, kendi içinde artık Pozitif değil, Negatif'tir; Negatif'i kendisinden hariç tutmasıyla, kendisini kendisinden dışlar ve kendini yıkıma sürükler.

Sonuçta Pozitif ve Negatif Uzlaşmacıların düşündüğünün aksine eşit temellendirmelere sahip değildir. Çelişki bir denge hali değil aksine onu çevreleyen diyalektiğin evresi olan Negatifin üstünlüğüdür. Negatif, yalnızca Pozitif'in yaşamını belirlerken, kendi içinde çelişkinin bütünlüğünü içerir ve bu yüzden tek başına da mutlak bir gerekçe vardır. Belki de biri bana "Sen kendin Negatif'in kendi soyutluğu dahilinde Pozitif kadar tek taraflı olduğunu ve onun şeytani varlığının yaygınlaşmasının bütünlüklü bir dünyanın eşitlenmesi anlamına geldiğini kabul etmedin mi?" diye sorabilir. Evet, ama ben sadece Negatif'in bugünkü varlığından bahsediyordum, bugüne kadar Negatif Pozitif'ten dışlanmıştı, o barışçıl bir şekilde öz odaklıdır ve olumludur; aynı zamanda Pozitif tarafından reddedilir ve Tutarlı Pozitifler Negatif'in varlığını ve onun barışçıl öz odaklılığını reddederek hem mantıklı hem de kutsal bir hizmeti gerçekleştiriyorlar. –Ne yaptıklarının ne kadar farkında olmasalar da– onlar Negatif'i dışladıklarını düşünürken tam tersi Negatif'i sadece kendini Pozitif olana kadar dışlıyorlar; onlar Negatif'i hiç bir zaman bir olamadığı "Philistine cevabından" uyandırıldı ve onu tekrardan içeriği var olmuş bütün Pozitif varoluşun acımasızca ve durdurak bilmeden yok edilmesi olan muazzam çağrıya yönlendirdiler.

Pozitif ve Negatif için eğer ikincisi barışçıl ve bencil bir şekilde öz odaklı ve kendi gerçekliğine bu kadar uzaksa eşit temellendirmelere sahiptirler diyeceğiz. Ancak Ne-

gatif bencil olmamalıdır; Pozitif'i tüketmek ve bu dini, sadık ve hayati inkâr eyleminde tükenmez ve bereketli doğasını açığa çıkarmak için sevgiyle Pozitif'e teslim olmalıdır. Pozitif Negatif tarafından dışlanır ve Negatif de bunun karşılığında Pozitif tarafından dışlanır: peki o zaman bu ikisinde de ortak olan ve ikisini de örten şey nedir? İnkâr, yıkım, Pozitif'in tutkulu tüketimi, bu ikincisi kendisini Negatif'in kılığında gizlemeye çalışsa bile Negatif yalnızca bu acımasız olumsuzlama olarak haklı çıkarılır ancak -bu nedenle- kesinlikle haklıdır, çünkü bu nedenle bu yıkım fırtınasıyla güçlü bir şekilde günah-kârlığı teşvik eden Ruhun, çelişkinin içinde görünmez bir şekilde mevcut olan Ruhun eylemidir, bu Ruh tövbe eden ruhları tehlikeye atar ve yaklaştığını duyurur -Fırtınanın-, kendini gerçekten özgürlüğün demokratik ve evrensel insan dininin yakın vahyinde duyurur.

Pozitif'in bu öz-çözünürlüğü, Pozitif ile Negatif arasındaki tek uzlaşmadır, çünkü çelişkinin kendisinin için, toplam hareketi ve enerjisidir ve bu nedenle onları uzlaştırmanın diğer yolları keyfidir, başka herhangi bir uzlaştırma yoluna başvuranların kendilerine dönemin Ruhunun nüfuz etmediğini ve bu sebeple ya aptal ya da ilkesiz olduklarını neredeyse kanıtlar çünkü gerçekten zeki ve ahlaklı biri bütün kalbini bu Ruha teslim eder ve Ruh kendisine nüfuz eder. Çelişki bütünlüklü ve gerçekçidir -Uzlaşmacılar da bu konuda böyle düşünürler- Pozitif'in Negatif'in saf ateşinde kendi kendine yanmasında gördüğümüz gibi bu bütünlük tamamıyla hayat doludur ve bütün yaşamı kapsar. Uzlaşmacılar şimdi ne yapıyor? Her şeyi bize verdiler; tıpkı bizim gibi çelişkinin bütünlüğünün -tabi onu bizden çalmaları daha doğrusu tüm hareketi, canlılığı, ruhu ile çalmaya çalışmaları dışında- farkındalar, Çelişkinin canlılığı, henüz olgunlaşmamış yarım ruhlarla bağdaşmayan pratik bir güçtür ve bu gerçekle, onu bastırmak için yaptıkları her girişimden daha üstündür. Pozitif daha önceden söylediğimiz ve gösterdiğimiz kendi başına hiçbir temellendirmeye sahip değildi; o sadece Negatif'in öz odaklılığını dışladı-ğı ölçüde temellidir, şimdiye kadar koşulsuzca ve kesin olarak Negatif'i dışladı ve bu sayede etkinliğini devam ettirebildi -böylece aktif bir şekilde olumsuza dönüştü- Pozitivistlerin her canlıda görünmez bir şekilde mevcut olan ve tek haklılıklarını ve canlılıklarının tek özelliğini oluşturan eşsiz çelişki gücü aracılığıyla ortaya çıktığı bu olumsuzlama faaliyeti -Uzlaşmacıların yasaklamak istediği olumsuzlama faaliyetidir. Tekil anlaşılabilir talihsizliklerinin, pratik hamlıkların tüm anlaşılabilir talihsizliklerinin bir sonucu olarak, Pozitifte sadece kendi içinde ölü olan, çürümüş ve sadece yıkıma layık olanları kabul ederler- ve tüm canlılıklarını oluşturanları reddederler: Negatif ile hayati mücadele, içlerindeki çelişkinin varlığıdır.

Pozitiflere şöyle seslenirler: Beyefendiler, çürümüş ve solmuş genellekssel kalıntılarınızı onaylamakta haklısınız,

insan bu güzel ve rahat harabelerde, bu havası tıpkı bir ahır havasının savurgan vücutlarımıza iyi geldiği kadar savurgan ruhlarımıza iyi gelen akılsız ve aşırı süslü (Rokoko) dünyanın havasında öylesine kolay yaşar ki. Şimdiye kadar ilgilendiğimiz kadarıyla, sizin mantıksız ve insan iradesinin makul kararlılığı kurulu sabitliğinin ve hareketsizliğinin, gerçekliğinin ve kutsallığının ölçüsü olduğu dünyaya kendimizi muntazam bir keyif ile konumlandırabilirdik. Sonuç olarak bu dünyada Çin mandalinaları ve bambu çubuklarıyla, mutlak gerçekliğe ulaşmalı. Beyefendiler peki biz ne yapabiliriz? Zamanımız kötü; ortak düşmanımız olan Negatifler çok fazla alan kazandılar. Onlardan belki de sizin kendinizden nefret ettiğinizden daha fazla nefret ediyoruz, onlar kendilerindeki mahrum bırakma eksikliğinden faydalanarak bizi küçük görüyorlar; ve güçlendiler, onlar tarafından tamamen yok edilmemek için onlara karşı dikkatli olmalıyız. O kadar fanatik olmayın beyefendiler; onlara toplumunuzda biraz yer verin. Tarihi müzenizde çok saygıdeğer olsa da, tamamen çürümeye uğramış bazı kalıntılara ulaşırlarsa da sizin için önemli olan nedir? Bize inanın, onlar sizin onlara yüklediğiniz onurdan gayet memnunlar, kendilerini onurlu toplumunuzda çok sessiz ve ihtiyatlı bir şekilde yürüteceklerdir. Sonuçta, onlar sadece yoksulluk ve acımasız koşullar altında hayata küsmüş genç insanlardır, onlar bu toplumda belli bir önem ve yer elde edebilmek umuduyla bağırıp ses çıkartacaklardır.

Sonra Negatiflere dönüp onlara seslenirler: çabanız şerefli, beyefendiler. Saf prensipler için gençlik hevesinizi anlıyoruz ve sizin için en büyük sempatiye sahibiz, ancak bize inanın ki inancınızdaki saf prensipler yaşam için geçerli değildir; hayat belirli bir eklektizm dozu gerektirir, dünya siz istediniz diye böyle fethedilemez, onu şekillendirebilmek için bir şeyler vermelisiniz; aksi halde içindeki konumunuza tamamen zarar vereceksiniz. Tıpkı birisinin son Polonya savaşında Polonyalılar kadar Ruslara da hizmet etmek isteyen ve ikisi tarafından da asılan Polonyalı Yahudilere söylediği gibi. Dolayısıyla bu zayıf ruhlar, dış uzlaşma gibi imkânsız işleriyle kendilerini rahatsız ediyorlar ve her iki tarafça da aşağılanıyorlar. Zamanımızın, Solon Yasasını uygulayamayacak kadar zayıf olması ne kadar acınası!

Halk cevap verecektir: Bunlar sadece söz öbekleri. Ulaşmacılar çoğunlukla dürüst ve bilimsel eğitim almış kişilerdir. Onların arasında evrensel anlamda saygın olan ve yüksek mevkilere konumlanmış bir çokları vardır ve siz yine de onları zekasız ve ilkesiz insanlar olarak sundunuz! Peki bu kadar doğruyken biz ne yapabiliriz? Kimseye kişisel olarak saldırmak istemiyorum; içteki insan benim için dokunulmaz bir sığınaktır, ölçülemez bir şeydir, kendime asla bir yargıcılık hakkı tanımayacağım; bu iç çekirdek bireyin kendisi için sonsuz değere sahip olabilir, ancak dünya için bu sadece kendini ifade ettiği sürece geçerlidir ve sadece kendini ifade eden şeydir.

Her insan gerçekten sadece gerçek dünyada olduğu şeydir ve kesinlikle benden siyahın beyaz olduğunu söylememi bekleyemezsiniz.

Evet, halk karşılık verecektir, onların çabaları size siyah ve çoğunlukla gri görünecektir; ama gerçekte Uzlaşmacılar sadece ilerlemeyi hedefliyor ve istiyorlar, sizin kendi kendinize ilerlediğinizden daha fazla ilerleyeceklerdir çünkü dünyayı parçalarına ayırmayı isteyen Demokratlar kadar aşırıya kaçmadan da olsa ihtiyatlı bir şekilde işlerine gideceklerdir. Fakat bu tarz insanların Uzlaşmacıların hedefledikleri ilerlemeyi nasıl hayal ettiklerini gördük; Uzlaşmacıların günümüzün tek hayati ilkesinin –kararlı hareketin yaratıcı ve bereketli ilkesi-boğulmasından başka bir şey istemediklerini gördük, aksi takdirde gerçekten çok zayıflar. Onlar da bizim gibi zamanımızın çelişki zamanı olduğunu algılıyorlar. Bize bunun bütünlüğün tamamlanması yoluyla yeni, olumlayan ve organik bir gerçekliğe dönüşmesi yerine kötücül, içsel ve parçalanmış bir durum olduğunu söylüyorlar, onlar bugünkü perişan ve tüketim halinin sonsuz ilerleme aracılığıyla sonsuza kadar korunmasını istiyorlar. Bu ilerleme midir? Pozitiflere şöyle derler: “Eskiye tutunun, ama Negatiflerin de aynı zamanda yavaş yavaş çözmelerine izin verin.” Ve Negatiflere şöyle söylerler: “Eskiye yok et, ama hepsini bir anda değil böylece her zaman yapacak bir şeyleriniz olur”, ikiniz de kendi tek taraflılığınızda kalın ve biz de kendimiz için bütünlüğün keyfini çıkartalım.

Sadece sefil ruhların tatmin edilebileceği sefil bütünlük! Onlar çelişkinin hareketli, işlevsel ruhunu gasp edip sonrasında da keyifleri doğrultusunda kullanabilecekleri için seviyorlar. Günümüzün büyük çelişkisi onlar için her insanın kendini canlı kalmak amacıyla teslim olması gereken işlevsek bir güç değil sadece teorik bir oyuncaktır. Günümüzün işlevsel Ruhu onlara nüfuz etmedi, bu yüzden aynı zamanda ahlaksız insanlardır. Evet, ahllıklarında bu kadar ihtişamlı olanlar ahlaksız adamlardır, çünkü ahlaksallık özgür insanlığın tek başına ilahi sevinç getiren dini dışında imkansızdır. Apocalypese’in yazarının kendi gününün Uzlaşmacılarına söylediği sözleri tekrar edilmeli: Yaptıklarını biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak. Keşke ya soğuk ya da sıcak olsaydın. Oysa ne sıcak ne soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağzımdan kusacağım. Zenginim, zenginleştim, hiç bir şeye gereksinmem yok diyorsun; ama zavallı, acınacak durumda, yoksul, kör ve çıplak olduğunu bilmiyorsun.

Ama insanlar bana söyleyecekler, uzlaşmaz uçları-nızla, Schelling ve Hegel tarafından uzun zaman önce çürütölen soyut pozisyona siz de düşmüyor musunuz? Çok yüksek değer verdiğiniz Hegel, saf karanlıkta olduğu gibi saf ışıktaki çok az görölebildiği ve sadece ikisinin somut birliğinin görüşü mümkün kıldığı yönündeki doğru gözlemi yapmadı mı? Hegel’in en büyük hizmeti,

her hayati varoluşun hayatiliğinin; olumsuzlanmasının dıştan değil içten gelmesine bağlı olması gerekliliğini göstermesi değil midir? O zaman olumlusu ve olumsuzlanması dışarıda olan cansız ve hareketsiz olmaz mıydı? Bunu çok iyi biliyorum beyefendiler! Örneğin, hayati bir organizmanın sadece içindeki ölüm mikroplarını taşıdığı için hayati önem taşımaması. Hegel'in sözlerini bana karşı kullanmak istiyorsanız o zaman sözlerinin hepsini kullanmanız gerekecek. Tam da o zaman, Negatif'in, sadece bu evrenin bütünlüğünde belirtilen bir diyalektik faz olarak mevcut olduğu sürece, bu belirli organizmanın yaşamı için gerekli koşul olduğunu gözlemleyeceksiniz; bununla birlikte, Negatif'in kademeli etkisi, Negatif'in bağımsız bir ilkeye dönüştürüleceği şekilde aniden kesintiye uğradığı ve bu anın Hegel felsefesinde diyalektik bir aşama olan bu belirli organizmanın ölümü olduğu bir yer var ve o yer doğanın niteliksel olarak yeni bir dünyaya, Ruhun özgür dünyasına geçişi olarak nitelendirilir.

Tarih tekerrür ediyor. Örneğin, teorik özgürlük ilkesi ölen Katolik dünyasında o dünyanın varlığının başlangıcından beri kendini hissettirdi; bu ilke, Katolikliğin de çok zengin olduğu tüm kafirliğin kaynağıydı. Bu ilke olmasaydı Katoliklik hareketsiz kalırdı, yani bu süreç aynı zamanda bu ilke kendi bütünlüğü içerisinde saf diyalektik fazda kaldığı sürece canlılığın ilkesinin süreciydi. Protestanlık da yavaş yavaş ortaya çıktı: kendi köklerini Katolikliğin başlangıcında bulmuştu; ancak bu aşamalı bir kez kesildiğinde, teorik özgürlük ilkesi kendini sürdüren, bağımsız bir ilkeye yükseltti. Sonrasında çelişki ilk defa kendi saflığında ortaya çıktı, kendine Protestan diyen Beyefendiler Luther'in ona hizmetlerini sunan döneminin Uzlaşmacılarına verdiği cevabı en iyi siz bilirsiniz.

Görürsünüz, çelişkinin doğası hakkındaki görüşüm sadece mantıklı olmakla kalmayıp, aynı zamanda tarihsel destekleme konusunda da tutarlı. Ama biliyorum ki hiçbir kanıt işe yaramayacak, çünkü cansızlığınızda, tarihin efendiliği dışında isteyerek hiçbir meslek üstlenmediniz.

"Henüz yenilmedik." Uzlaşmacılar muhtemelen bana böyle cevap vereceklerdir. Çelişki hakkında söylediğiniz her şey doğru olabilir, ancak size veremeyeceğimiz tek bir şey vardır, yani şu anda, zamanımızda, sürdürdüğünüz kadar kötü şeyler. Tabii ki, günümüzde çelişkiler var, ancak iddia ettiğiniz kadar tehlikeli değil. Bakın, her yerde huzur var, her yerde hareket azaldı. Kimse savaş düşünmüyor ve ulusların ve insanların çoğunluğu şimdi barışı korumak için her siniri zorlamaktadır, çünkü bugün siyaset ve evrensel kültürün ana kaygısı haline gelen maddi çıkarların barış olmadan teşvik edilemeyeceğini iyi biliyorlar. Temmuz Devrimi'nden bu yana savaşa ve mevcut şeylerin çözülmesine yönelik kaç önemli atılım var! Bu on iki yıl boyunca, hiç kimsenin barışçıl bir şekilde çözülmesini beklemeyeceği bir karmaşıklık

oldu; evrensel bir savaşın neredeyse kaçınılmaz görüldüğü ve en korkulu fırtınaların bizi tehdit ettiği anlar ve yine de tüm zorluklar yavaş yavaş çözüldü, hepsi sessiz kaldı ve barış sonsuza dek yeryüzünde yerleşmiş gibi görünüyor.”

Barış diyorsunuz. Evet, şimdi barış denen şey. Bununla birlikte, çelişkilerin şimdiye kadar hiç bu kadar keskin bir şekilde sunulmadığını, yoğunluğun artması ve tarih boyunca kendini daha da geliştirmesi dışında her zaman aynı olan ebedi çelişkinin özgürlük ve esaretin artması, zamanımızdaki son ve en yüksek zirvesine yükseldi ve yükseldi. İnançsız dünyanın çözülme dönemine çok benzeyen bir zamandayız. Devrim tarafından inşa edilen Özgürlük Tapınağı'nın önündeki gizemli ve müthiş kelimeleri, Liberté, Égalité ve Fraternité'yi okumadınız mı? Ve bu kelimelerin bugünkü siyasi ve sosyal dünyanın tamamen imhasına ait olduğunu bilmiyor ve hissetmiyor musunuz? Devrimin fırtınalarından hiçbir şey duymadınız mı ve Demokrasinin ehilleştiricisi adı verilen Napolyon'un, devrim ilkelerini Devrim'in değerli bir oğlu gibi tüm Avrupa'ya yaydığını bilmiyor musunuz?

Belki de Kant, Fichte, Schelling ve Hegel hakkında bir şey duymadınız, yoksa entelektüel dünyada aynı eşitleyici devrimci ilkesini, yani Ruh'un özerkliği ilkesini kuran filozofların hiçbirini gerçekten bilmiyor musunuz? Ve bu prensibin mevcut tüm pozitif dinlere, günümüzdeki tüm kiliselere karşı en yüksek çelişki içinde olduğunu anlamıyor musunuz?

“Evet,” diye cevaplayacaksınız, “ama bu çelişkiler geçmiş tarihe ait; Devrim en son Fransa'da Louis-Philippe'nin akıllı saltanatı ve en büyük yaratıcılarından biri tarafından modern felsefe tarafından Schelling tarafından bastırıldı.

Çelişki şimdi her yerde, yaşamın her alanında çözüldü. “Ve bu çözülmeye, devrimin Ruh'u'nun boyun eğdirilmesine gerçekten inanıyor musunuz? O zaman kör ve sağır mısınız ve etrafınızda olup bitenler için gözünüz veya kulağınız yok mu? Hayır, beyefendiler, Devrim Ruh'u bastırılmış değildir, ancak ilk görünüşüyle bütün dünyayı temellerinde ikna ettikten sonra tekrar kendi içine döndü; kısa süre sonra kendini tekrar olumlu, yaratıcı bir ilke olarak ortaya çıkarmak için kendi içine saklandı ve şu anda yeraltındaki bir köstebek gibi –eğer kendim için Hegel'in bu ifadesinden faydalanabilirsem– toprağı oyuyor. Ve dini, politik ve sosyal döşememizin kaplandığı birçok harabeden görebileceğiniz hiçbir şey için çalışmıyor.

Çözümünden, uzlaşmadan bahsediyorsun! Etrafınıza bakın ve bana eski Katolik ve Protestan dünyasında hayatta kalanları söyleyin. Negatif ilkenin boyun eğmesinden bahsediyorsunuz! Strauss, Feuerbach ve Bruno Bauer

hakkında hiçbir şey okumadınız mı ve eserlerinin herkesin elinde olduğunu bilmiyor musunuz? Alman edebiyatının, kitaplarının, broşürlerinin, gazetelerinin, gerçekten de Negatif Ruh'un Pozitivistlerin kendi eserlerine onlar bile farkında olmadan ve istemeden nüfuz ettiğini görmüyor musunuz? Ve buna uzlaşma ve barış diyorsunuz! İnsanın yüksek çağrısından kaynaklı ancak evrensel olarak pratik bir ilkenin benimsenmesiyle, kendi içinde binlerce farklı ruhsal yaşam tezahürüne yoğunlaşan bir ilke ile tatmin edilebileceğini ve yatırılabilirliğini biliyorsunuz. Peki bu prensip nerede beyefendiler? Mutlaka şimdi ve sonra varoluşunuz boyunca hayati insani anları deneyimlemelisiniz aksi halde çok kasvetli bir hayat sürülür; günlük yaşamınızın küçük kaygılarını bir kenara bıraktığınız anlar ve gerçek, asil, kutsal için özlem duyduğunuz anlardır. Bana eliniz kalbinizin üstünde dürüstçe cevap verin şimdi, herhangi bir yerde yaşam dolu bir şey buldunuz mu? Bizi ve içinde bulunduğumuz dünyayı uzun yıllardır çevreleyen kendinizi bütünüyle teslim edebileceğiniz ve bir kez daha tüm insanlıkla bu büyük cemaatte yeniden doğabileceğiniz harabelerin altına hiç baktınız mı? Bu Protestanlığın hayalini kurduğu dünya mı? Protestanlık en korkunç kargaşalara terk edilmedi mi: Kim bilir kaç farklı mezhebe bölündü? Schelling şöyle der "Büyük ve evrensel tutku olmadan sadece mezhepler vardır, ortak alan yoktur" fakat şu anki Protestanlık dünyası cennetten dünyamıza evrensel tutkuyu kurmaktan çok uzaktadır; tam tersine bir insanın hayal edebileceği en bayağı dünyadır bu, o zaman bu dünyaya Katolikliğin dünyası mı? Katolikliğin o eski ihtişamı nerede? Eskiden tüm dünyayı yöneten Katoliklik şimdi yabancı ve ahlaksız bir politikanın itaatkâr bir aracı haline gelmedi mi? Belki de çağdaş devlette iç huzurunuzu buluyorsunuzdur? Evet, gerçekten de ne kadar da huzur verici! Devlet şu anda en derin iç çatışmanın boğazındadır, çünkü din olmadan, güçlü bir evrensel inanç olmadan, devlet imkansızdır. Eğer kendinizi bu konuda ikna etmek istiyorsanız Fransa ve İngiltere'ye bakın; Almanya hakkında hiçbir şey söylemeyeceğim!

Sonunda, kendinize bakın beyefendiler ve dürüstçe söyleyin kendinizden memnun musunuz ve kendinizden memnun olabilir misiniz? İstisnasız kasvetli ve perişan zamanlarımızın kasvetli ve perişan halleri değil misiniz? Çatışmalarla dolu değil misiniz? Bütünlüklü bir insan mısınız? Herhangi bir şeye inanıyor musunuz? Gerçekten neyi istediğini biliyor musun yada herhangi bir şeyi isteyebiliyor musun? Modern spekülasyon, zamanımızın salgını, sizin için tek bir ses parçası bıraktı ve bu hastalıktan geçip perişan ve felç olup onun tarafından kırılmadınız mı? Aslında beyefendiler, zamanlarımızın kasvetli zamanlar olduğunu ve hepimizin onun daha kasvetli çocukları olduğumuzu itiraf etmelisiniz!

Öte yandan, görünür tipler etrafımızda dolaşiyor bu eski köstebek olan Ruh'un yeraltı işlerini tamamladığı-

nı ve yakında tekrar karar verme zamanının geleceğini gösteriyor. Her yerde, özellikle Fransa ve İngiltere’de, günümüz siyasi dünyasına tamamen yabancı olan, hayatlarını bizim için oldukça bilinmeyen yeni kaynaklardan alan ve kendilerini sessizce geliştiren toplumlar sosyal ve dini toplumlar oluşturuluyor. Kuşkusuz insanlığın en büyük bölümünü oluşturan hakları teoride tanınmış olan ve doğuşundan bugüne kölelik, cehalet ve gerçek kölelik ile zincirlenmiş yoksul sınıf halkı; gerçek insanları oluşturan bu sınıf, her yerde tehdit edici bir tutum benimsemektedir ve düşmanın kendisine kıyasla daha güçlü saflarını saymaya başlayarak, herkesin kendisine vermiş olduğu hakların gerçekleşmesini talep etmeye başladı. Tüm insanlar bir tür önseziyle doludur ve hayatı organları felç olmayan herkes, ürkütücü müjdeyi verecek geleceği titreyerek karşılar. Çok az bildiğimiz ve belki de büyük bir geleceği bekleyen bu sonsuz ve karla kaplı krallıkta, Rusya’da bile karanlık bulutlar toplanıyor ve fırtınayı müjdeliyor. Oh, hava boğucu ve şimşeklerle dolu.

Ve bu nedenle, küstah kardeşlerimize sesleniyoruz: Tövbe edin, tövbe edin, Tanrının Krallığı elinizin altında!

Pozitivistlere diyoruz ki zihninizin gözlerini açın; bırakın ölü ölüyü gömsün, ve kendinizi yeni doğmuş ve hep genç Ruhun, yıkılmış harabelerde aranmayacağına ikna edin! Uzlaşmacılara da yüreklerini gerçeğe açmalarını; kendilerini o kör ve sefil bilgeliklerinden, entelektüel kibirlerinden ve ruhlarını kurutan ve hareketlerini felç eden kölelik korkusundan kurtarmalarını öğütlüyoruz.

Bu yüzden gelin, sadece bütün yaşamın akıl ermez ve sonsuz yaratıcı kaynağı olduğu için her şeyi yıkan ve yok eden Ruha güvenelim. Yıkma arzusu aynı zamanda yaratma arzusudur.

Mihail Bakunin

www.anarsistgenclik.org

ANARŞİST GENÇLİK

www.anarsistgenclik.org